

Devletin ve Hayatın Değişen Doğası; Yeni Ekosistem

Dünyadaki temel trendlere bakıldığında “toprak ve makineyi” takiben “bilgi ve bilgiye dayalı ürünler” temelli yeni ekonomi çağında küresel rekabet “mikro-milliyetçilik”, “entegrasyon” ve “öngörülemezlik” üzerinden gelişmekte, hayatın ve devletin yeni doğasını belirleyen meydan okumaların; “kaynak ve paylaşım krizi”, “üretim-tüketim-büyüme” formülünün sürdürülemezliği, Çin kaldıracı ile “orta sınıfin tasfiyesi”, “enerji, su ve gıda güvensizliği”, hayatın her alanında “4. boyuta geçiş”, “işgücünde insan kaynağının tasfiyesi”, değişen devlet doğası ve beklenti yönetimi temelinde “sert güçten yumuşak güce geçiş” olduğu temel referanslar olarak şekillenmektedir.

Tüm bu temel parametreler içerisinde, teknolojideki dönüşümler; yapay zeka, sanal/artırılmış gerçeklik ve mobilite merkezli gelişerek tüm insan hayatını ve doğasını değiştirmeye adaydır. “Endüstri 4,0” ve “Toplum 5,0” kavramlarının dünyanın dönüşümünü yönetmek açısından önemli başlıklar olduğu aşikârdır.

Bir diğer etken de Çin’in dünya sahnesinde her geçen gün etkinleşmeye başlamasıyla oluşturduğu türbülanstır. Yeni İpek Yolu projesi “Kuşak ve Yol”; hem karadan hem denizden 64 ülkeyi ilgilendiren bir küresel entegrasyon projesi olarak şekillenmekte, iktisadi pastanın dağılımını kalıcı olarak değiştirmektedir.

Tüm bu gelişmelerle beraber, “Güvenliğin Ekosistemi” hukukuyla birlikte değişmektedir. Güvenlik - Demokrasi ikilemi bundan sonra çok daha fazla yaşanacaktır. Çünkü orta sınıfı eriyen ve güvenlik eksenini sofistike bir zemine kayan ülkelerde demokrasinin yaşatılması çok zordur. “Güvenlik bize otoriter rejimler mi getirecek” sorusunun daha fazla tartışılması gerekmektedir. Orta sınıfı olmayan ülkelerde, otoriter rejimler ya da kaosun iki seçenek olarak önümüzde durduğunun da görülmesi gerekiyor.

Bölgesel ve küresel güvenlik anlamındaki iş bölümünün nasıl yapılacağı ve bedellerinin nasıl paylaşılacağı da önümüzdeki dönemin tartışmaları olmaya adaydır. Güvenlik üzerinden yeni ittifakların gelişmesi ise Türkiye başta olmak üzere çeşitli ülkelerin aldıkları risklerden ve inisiyatiflerden okunabilmektedir.

Mülkiyet ve güç kavramlarının niteliği tarihsel olarak değişmektedir. “Başarıda Başarısızlık” sendromu yaşayan AB’nin geleceğini ise, Brexit sonrası Batı’da yeniden canlanan 2. Dünya Savaşı öncesine benzer karşılaşmanın sonuçları belirleyecektir.

Yeni küresel güç adaylarından Rusya’nın yeni silahlar deklarasyonu ve Çin’in altın garantili yuan’la petrol ticareti güvenlik ekosistemi ve rezerv paralar için milat olmuş, Brexit’in anlamı ve dengelere etkisi biraz daha geride kalmıştır.

Süleyman ŞENSOY, TASAM Başkanı